

ע"פ 27607/07 - עובידה עודה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 18-07-27607 עודה נ' מדינת ישראל
תיק חיזוני:
בפני כבוד השופט ערן קוטון
ערער עובידה עודה
נגד מדינת ישראל
משיבה
פסק דין

- לפני ערעור על פסק דין של בית משפט השלום לטעבורה בחיפה (להלן: "בית משפט קמא") שניתן בגדיר ת"ד 1967-05-15.

כתב האישום

- לפני בית משפט קמא הונח כתב אישום בו יוחסו למערער עבירות של סטייה מנתיב נסיעה - לפי תקנה 40(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "התקנות"); נהייה רשלנית- לפי סעיפים 62(2), 38(2) ו-38(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: "פקודת התעבורה"); התנהגות שגרמה חבלה של ממש לגוף ונזק לרכוש - לפי תקנה 21(ב)(2) לפקודת התעבורה; ואי האטה בעקבומה - לפי תקנה 52(4) לתקנות וסעיף 38(3) לפקודת התעבורה.
- על פי כתב האישום, בתאריך 11.4.15 סמוך לשעה 20:13, נהג המערער ברכב פרטי (להלן: "הרכב"), בכביש דו סטרוי חד נתיבי מופרד בקו הפרדה, רטוב ממי גשם, בו הראות הייתה טוביה. בעקבומה ביחס לכיוון נסיעתו של המערער (להלן: "העקומה") הכביש מפותל, שדה הראייה פתווח לפנים למרחק 100 מטר. בכיוון הנגדי ממול ולקראת הרכב בו נהג המערער נסע רכב פרטי אחר (להלן: "הרכב האחר") נהוג בידי נהגת.

המערער נהג ברשלנות, בנסיבות שאינה מתאימה לתנאי הכביש ומצג האויר. בהגיעה לעקבומה איבד המערער שליטה על הרכב סטה לנטייב הנגדי והתנגש ברכב השני. כתוצאה מהתאונה נחלו נהגת הרכב השני, בנה בן העשר והמערער. הנהגת ובנה סבלו מшибלות של ממש אשר כללו שבירים שחיבבו טיפול רפואי. כן נגרם נזק לכלי הרכב המערריים.

הலיך בבית משפט קמא

- המערער כפר באחריותו לתאונה אם כי לא הכחיש את הנהיגה ברכב. בבית המשפט התנהל הליך הוכחות בו העידו, בין היתר, נהגת הרכב השני ובתה הצעירה שישבה לידה, כמו גם אנשי משטרת.

עמוד 1

מطعم ההגנה העיד המערער.

בxicomo טען המערער, בין היתר, כי לא היה מקום **לייחס** לו עבירה של נהיגה רשלנית, כי אם נהיגה בחוסר זירות לפי תקנה 21(ג) לתקנות.

הכרעת דיןו של בית משפט קמא

5. בהכרעת דין מפורטת ומונמקת שניתנה ביום 11.3.18 הרשיע בית משפט קמא את המערער בביצוע העבירות אשר ייחסו לו בכתב האישום. אשר לטענה בדבר עבירת הנהיגה הרשלנית שייחסה לו, קבוע בית משפט קמא בהכרעת הדיון כי סעיף הרשלנות מועד למקרים בהם קיימת חומרה יתרה במשען הנאשם אשר יכולה להתבטא ברמת מחשבה פלילית גבוהה יותר או בנסיבות עובדיות חמורות יותר.

בסעיף 62(2) לפקודת התעבורה אין להשתמש כבסעיף סל שירורי. באם הטעיה מוצאת לנכון לייחס לנאשם העומד לדין עבירה לפי סעיף זה, עליה לציין במפורש בכתב האישום את אותה חומרה יתרה. ענייננו, ציין בכתב האישום מפורשות כי המערער נהג בנסיבות שאינה מתאימה לתנאי הכביש ומצג האויר. בשל כך, בהגיעה לעקבות, איבד המערער את השליטה על רכבו והתנגש ברכב אחר. בכך מתבטאת רשלנותו של המערער. המערער הגיע לעקבות ובعود הכביש רטוב נסע בנסיבות של 60-65 קמ"ש, מהירות שאינה תואמת את תנאי הדרך כפי שהוכיחה המשיבה. בית משפט קבע שאין מדובר בחוסר שליטה עקב היעדר תשומת לב ורגעית, אלא בכך שהוא מודיע לכך שאינו נהוג בהתאם לתנאי הדרך והוא עליו להביא בחשבון כי נהיגה זו עלולה להוביל לאיבוד שליטה בזמן הנהיגה. לפיכך, קבוע בית משפט קמא, נכון להרשיע את המערער בהינה רשלנית, לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה, ולא בהינה בחוסר זירות לפי תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה.

טייעוני הצדדים לעונש

6. אשר לעונש, ביקשה המשיבה להטיל על המערער עונש חמיר, נוכח גלו של המערער בעת האירוע, נוכח רשלנותו ובשל החבלות הקשות מהם סבלו נהגת הרכב الآخر ובנה הצער. המשיבה טענה כי מתחם העונש ההולם נמצא בין מסר בפועל בן מספר חודשים ועד שנים-עשר חודשים, ופסילה בפועל שבין ששה חודשים לארבע שנים, לצד רכיבי ענישה נוספים. במקרה הנוכחי ביקשה המשיבה להעדיין את האינטרס הציבורי ולהטיל על המערער מסר בפועל לתקופה שלא תפחית ממשה חודשים ופסילה בפועל שלא תפחית מארבע שנים, לצד רכיבי ענישה נוספים.

מנגד, ביקש ב"כ המערער להקל עם המערער ככל הנימין, שכן מדובר באדם נורטטיבי העובד באופן מסודר ומנסה להקים משפחה. מאז האירוע (ביום 11.4.15) לא ביצע המערער עבירות תעבורה נוספות ורשלנות במקורה זה הייתה מינימלית. אין מקום לגזר את עונשו של המערער על פי תוכאות האירוע, אלא על פי התנהגותו לא הייתה רשלנית או פזיזה ובאם מדובר בresholdנות הרי מדובר בהיסח דעת רגע ורשלנות מינימלית. הודגש הדבר במשפט ראשון, בכביש רטוב ובמערער שהוא נג חדש וחסר ניסיון עשיר בהינה "כדי להתנהג בצורה יותר אחראית". המערער עבר בכביש האמור לראשונה, לא היה במקום שלט המצביע על התנועה, לפיכך הופתע המערער בעת כניסה לעקבות. לא הייתה למערער שהות מספקת להימנע מהחקלה. נטען כי הייתה רשלנות תורמת לניגוד הרכב האחר ובנה הצער לא היה חגור. הוזכר כי גם המערער נפגע

בתאונה ועסוקין באדם שלא עבר פלילי או תעבורי אשר לחובתו הרשעה בעבירה אחת בגיןו שלם קנס בסך 250 ₪. נוכח חלוף הזמן והעובדה כי הוכיח שהמעורער מכבד את החוק ולמד את החוק, וכיון שרישומו של המעורער נשלה מנהלית לששים יום, בהתאם לפסיקת בית המשפט, ביקש ב"כ המעורער להטיל על המעורער את פסילת המינימום.

גזר דיןו של בית משפט קמא

7. בגזר הדין שניית ביום 18.6.13, בחן בית משפט קמא את טענות הצדדים, את נסיבות האירוע, את מדיניות הענישה הנהוגה ואת יתר הנ吐נים הדריכים לעניין. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע המעורער ובמרכזו גריםת חבלה של ממש, נמצא בין מסר מותנה למסר בפועל שיכול וירוצח בעבודות שירות, ובין פסילה בפועל בת ארבעה חודשים לפסילה בפועל בת שמונה-עשר חודשים. כן התייחס בית משפט קמא להוראת סעיף 38(3) לפקודת התעבורה בדבר עונש פסילה מצער.

בית משפט קמא קבע כי נהיגת המעורער משקפת דרגה בינונית של רשלנות והתיחס לנסיבות התאונה הקשות. עוד הודגש כי המעורער לא קיבל אחריות למשעו גם לא בשלב הטיעונים לעונש. בית משפט קמא אף התייחס להיות המעורער נגה חדש בעת האירוע, וסקל את נסיבותיו האישיות של המעורער, את גילו הצער, את היותו אדם נורטטיבי העובד באופן מסודר וזקוק לרישוון הנהוגה לצרכיו פרנסה.

ನוכח מידת רשלנותו, עברו התעבורי של המעורער וחומרת הנזקים שנגרמו לנפגעים, מצא בית משפט קמא לנכון למקם את עונשו של המעורער בסמוך למרכז מתחם הענישה שנקבע לעניין רכיב הפסילה בפועל. נוכח נסיבותיו האישיות של המעורער וחלוף הזמן ממועד האירוע, החליט בית משפט קמא לההימנע מהטלת מסר בפועל.

8. בית משפט קמא גזר אףוא על המעורער את רכיבי הענישה שלහלן -

פסילה מלקלל או מלאחזיק רישוון נהיגה לתקופה של שמונה חודשים בגיןו 60 ימי הפסילה המנהלית; פסילה מלקלל או מלאחזיק רישוון נהיגה לתקופה של שבעה חודשים וזאת על תנאי במשך 3 שנים שלא יעבור עבירה בה הורשע או עבירה המנויות בתוספת הראשמה או השניה לפקודת התעבורה; מסר על תנאי לתקופה של ארבעה חודשים שלא יעבור במהלך 3 שנים נהיגה רשלנית הגורמת חבלה של ממש או עבירה של נהיגה בזמן פסילה; קנס בסך 1500 ₪ אשר ישולם בחמשה תשלוםמים שווים ורצופים.

הערעור

9. המעורער ממן להשלים עם פסק דיןו של בית משפט קמא.

בהתודעה ערעור מקיפה ביקש המעורער לזכותו מביצוע העבירות שיוחסו לו ובביצוען הורשע. כן טען כי גם אם היה מקום להרשייעו, לא היה זה מוצדק להרשייעו בעבירה של נהיגה רשלנית. לכל היותר ניתן היה להרשייעו

בעבירה של נהיגה בחוסר זהירות. עוד נטען כי בית משפט קמא החמיר בעונשו של המערער יתר על המידה.

לפיכך ביקש המערער לזכותו. לחלופין ביקש לזכותו מביצוע עבירה לפי סעיף 62(2) לפકודת התעבורה. לחלופין חילופין ביקש להקל בעונש.

10. בדיעו שהתקיים איחרו המערער ובא כוחו, לפיכך החלטה המשיבה בטיעוניה. המשיבה ביקשה לדוחות מכל וכל את העורו.

בהמשך, עם התיצבותו של ב"כ המערער, ביקש האחرون לוותר על החלק בערעור שעוסק בהכרעת הדיון. זאת למעט הטענה שלפייה לכל היוטר היה מקום להרשיע את המערער במבצע עבירה של נהיגה בחוסר זהירות. נטען כי אף לא היה מקום להחמיר בעונשו של המערער. המערער הוכיח את עצמו כמו שהורתע על ידי פסילה מנהלית ונמנע מביצוע עבירות תעבורה. המערער צער לימים, בעל עסק לגינון ואין כל הצדקה למנוע ממנו לנוהג במשך תקופה ארוכה בת ששה חודשים, לאחר שכבר היה פסול מלנוהג במשך 60 ימים.

לгинשת ב"כ המערער, ניתן להסתפק ביום הפסילה המנהלית ולכל היוטר בתקופת הפסילה המינימלית בת שלושת החודשים בגין הפסילה המנהלית.

11. המשיבה התייחסה לטיעוני המערער, הדגישה שמדובר בرسلנות ממשית אשר הצדקה הרשעה בעבירה של נהיגה רשלנית, וטענה כי נוכח מציאות התאונה ורף הرسلנות היה מוצדק להחמיר עם המערער מעבר לאמור בגזר הדיון.

לטענת המשיבה בית משפט קמא שקל את כל הנתונים וגזר על המערער עונש מאוזן ומתחשב אשר אין מקום להתערב בו.

דיון והכרעה

12. בחרמתי את הנתונים הרבים שלפני, עינתי בראיות שהוגשו לבית משפט קמא, קראתי את פרוטוקול הדיונים שנערכו בבית משפט קמא, שקהלתי את פסק דיןו ואת טיעוני הצדדים.

13. כאמור מעלה כפר המערער במיחס לו ובית משפט קמא הכריע את דינו תוך קביעה כי נוכח חזקת "כלל הדרך" התרשל המערער בניגומו ולא עמד בנטל המוטל על כתפיו להוכיח ההיפך. במהלך הדיון בערעור חזר בו המערער מטענותיו בהקשר לקביעה זו, וטוב עשה. קביעת בית משפט קמא מבוססת היטב בראיות שהובאו לפני, בעדויות שנשמעו ובגרסת המערער שנמסרה בהודעתו בחקירה.

14. כן סבורני כי הכרעתו של בית משפט קמא בדף טוב הرسلנות שגילה המערער בעת האירוע, אף היא נכון, רואה ומובסת על הראיות שעמדו נגד עיניו.

בגרסתו שנמסרה במהלך החקירה ביום 4.4.15 (ת/5), אמר המערער כי הכביש היה רטוב. במהלך נסיעתו הגיע לעקומה ולפתח חשש שהחלה האחורי של הרכב נזק לצד שמאל. הוא רצה לישר את הרכב "ולהפוך את הכיוון שלו חזרה לيمין ופתאום עשיתו בום לרכב מסווג ג'יפ". רכבו הסתווב ו"התישב" על הכביש, גם שהוא תקין והראות במקומן הייתה טובה. המערער אמר שנסע לדעתו 60, 65 קמ"ש והוא אינו מכיר את מקום התאוננה. לדבריו, לראשונה הוא נסע במקומות זה ולא היה ער לעקומה הקימית בכביש. עוד לדבריו, את הרכב הוא קיבל מעיסיקו ארבעה ימים בלבד קודם לאיורו ובעל הרכב כלל לא ידע שהמערער נהג בו ביום האירוע.

כל הנתונים מצבאים על דרגת רשלנות לא מבוטלת המתלווה להתנהלות המערער. המערער נהג במהירות לא סבירה שאינה מתאימה לתנאי הדרכ ותנאי מג האויר. המערער, נהג חדש, נהג ברכב שאינו מוכר לו. המערער נהג במקומות לא מוכר לו אליו הגיע לראשונה. המערער נהג על כביש רטוב אחר גשם. המערער לא נקט במידת זהירות סבירה ומתקבשת בהתאם לתנאי הדרכ. בעת הגעתו לעקומה הנראית היטב בכביש (בהתאם לצילום שצולם בעצמו), סטה לנטייב הנגד ופגע ברכב האחורי.

התלכדות הנسبות המתוארת מציבה את המערער בדרגת רשלנות ממשית אשר הצדקה העמדתו לדין גם בעבירה שיוכסה לו בכתב האישום והצדיקה את הרשותו בעבירה בה הואשם. סבורי כי הדברים אף מתיישבים עם פסקי דין שניתנו בהקשר דן.

ראו בהקשר זה גם: ת"ד (שלום תעבורה - ב"ש) 8958-08-14 מדינת ישראל נ' ابو עראר (8.2.15).

15. אשר לעונש אשר הוטל על המערער, הלכה עמנו לפיה ערכאת הערעור לא תתעורר בעונש שגירה הערכאה הדינונית, אלא אם מדובר בגזר דין הלוקה בטעות או כאשר יש בו סטייה ניכרת ממדייניות הענישה הנוגנת והראוייה.

במקרה דן סבורי כי אל מולו הנתונים הרבים שעמדו לזכותו של המערער לא היה מקום להימנע מגזרת עונש מאסר בפועל, למצער מסר בעבודות שירות. זאת נוכח חמורת הפגיעה בקרונות התאוננה והנזק הרב שנגרם בעטיה, כמו גם בשל דרגת רשלנותו של המערער. לפיכך, אין לקבל את הטענה לפיה החמיר בית משפט קמא עם המערער יתר על המידה. אף אם לא הייתה במקרה דן חותבת פסילה, נראה כי נכון היה לפסול את רישון הנהיגה של המערער. עסוקין בעונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירות, את הערכים שנפגעו מביצוען, את מידת הפגיעה בערכים המוגנים ואת מדיניות הענישה הנהוגה. יש בעונש שנגזר אף להרטיע את היחיד ואת הרבים העולמים לפעול כמותו. גם אם נמנע המערער במהלך התנהלות ההליך המשפטי מביצוע כל עבירה, לרבות עבירת תנואה, אין בכך לאין את חשיבות ההרטעה האישית והכללית ואת חשיבות הרוחקתו מנהיגה במשך תקופה קצרה ומודזה.

16. בית משפט קמא נתן דעתו לנسبותיו האישיות של המערער, לגילו הצעיר, להיותו מנהל אורח חיים תקין, להיעדרן של הרשעות קודמות, הן בתחום הפלילי והן בתחום התעבורי (למעט אחת בעבירה קלה), ולזמן רב שחלף ממועד ביצוע העבירות ועד ליום מתן גזר הדין. התקופה שחלפה אמן נגרמה בעטיו של ההליך המשפטי, אך הייתה זו המשיבה שביקשה פעמי אחר פעם לדחות את הדיון על מנת לזמן את כל עדיה ובשל סיבות אחרות. לצד זאת, המערער לא נטל אחריות על מעשיו לפני בית משפט

קما. אף לפני ערכאת הערעור לא חזר בו מכל טענותיו הנוגעות להכרעת הדין וטען כי היה מקום להרשיעו בעבירה חמורה פחותה מזו בה הורשע.

בית משפט קמא התייחס למדייניות הענישה הנוהגה ולא מצאתי כי יש מקום להתערב בקביעותיו, הן ביחס למתחם העונש ההולם, והן ביחס לעונשו של המערער בגבולות מתחם העונש ההולם. לעניות דעתך, שקל בית משפט כראוי את כלל השיקולים הכספיים לעניין ואיזן ביניהם כראוי. בית משפט קמא גזר את דיןו של המערער באופן מתחשב ולא החמיר עם המערער, וזאת שלא בדרך המצדיקה התערבות ערכאת הערעור.

17. אשר על כן, לאחר שנאמר כל שנאמר, לא מצאתי עילה להתערב בפסק דין המפורט והמנומך של בית משפט קמא. אין בידי אפילו להיעתר לערעור על שני הראשונים.

18. מאלו מתבטל עיכוב ביצועו של גזר הדין.

על המערער להפקיד את רישון הנהיגה שלו במצוירות בית משפט קמא לא יאוחר מיום 10.1.19, ולשלם את הקנס שהוטל החל מיום 10.1.19 ובכל 10 בחודש שלאחריו. או פירעון אחד התשלומים במועד יעמיד את יתרת הקנס לפירעון מיידי.

המצוירות תופיק שובי תשלום בהתאם.

הצדדים הסכימו כי פסק הדין יונtan בהיעדרם.

המצוירות תשלח את פסק הדין לצדים ותזودו קבלתו.

ניתן היום, ג' טבת תשע"ט, 11 דצמבר 2018, בהיעדר הצדדים.